

AN OVERVIEW OF SOCIALLY RESPONSIBLE ACTIVITIES OF THE LARGEST BANKS IN CROATIAN BANKING MARKET

PREGLED DRUŠTVENO ODGOVORNIH AKTIVNOSTI NAJVEĆIH BANAKA HRVATSKOG BANKARSKOG TRŽIŠTA

CEROVIC, Ljerka

Abstract: *The paper brings an overview of socially responsible activities of the three largest banks operating on the Croatian banking market, ZABA, PBZ and Erste Bank. It presents the most significant products in the range of socially responsible products of the banks, with reference to a wide variety of different forms of application of the concept of socially responsible business in the banking sector. The efforts of the banks towards responsible investments, sustainable development and good corporate practice are proven to grow from activities into a business philosophy.*

Key words: *social responsibility, philosophy of business, ZABA, PBZ, Erste Bank*

Sažetak: *U radu je dan pregled društveno odgovornih aktivnosti triju najvećih banaka koje djeluju na hrvatskom bankarskom tržištu, ZABA, PBZ i Erste Bank. Prezentiraju se najznačajniji proizvodi iz palete društveno odgovornih proizvoda ovih banaka, s osvrtom na široki spektar različitih obrazaca primjene koncepta društveno odgovornog poslovanja u sektoru bankarstva. Potvrđuje se da napori ovih banaka usmjereni odgovornom investiranju, održivom razvoju i dobroj korporativnoj praksi prerastaju iz aktivnosti u filozofiju poslovanja.*

Ključne riječi: *društvena odgovornost, filozofija poslovanja, ZABA, PBZ, Erste Bank*

Author's data: Ljerka, Cerović, prof.dr.sc., Ekonomski fakultet Rijeka, I. Filipovića 4, Rijeka, cerovic@efri.hr

1. Uvod

U fokusu ovog rada jest pregled društveno odgovornih aktivnosti triju najvećih banaka koje posluju na hrvatskom bankarskom tržištu, banke ZABA, PBZ i Erste Bank, s učešćem aktive u ukupnom bankarskom sektoru Republike Hrvatske, redom, 26,4%; 17,4%; 14,7%, što daje čak 58,5% aktive sektora.

Prezentiraju se društveno odgovorni proizvodi, usluge i projekti, s osvrtom na široki spektar različitih obrazaca primjene koncepta društvene odgovornosti na hrvatskom bankarskom tržištu. Analizirajući paletu društveno odgovornih aktivnosti triju banaka, evidentna je njihova snažna i promišljena usmjerenost svim dionicima bankarskog okruženja te novoj filozofiji poslovanja koja počiva na odgovornosti, održivosti i primjerima dobre korporativne prakse. Postaje jasno da, bez obzira na određene financijske i nefinancijske žrtve, društveno odgovorno poslovanje u sektoru bankarstva implicira win-win perspektivu svih uključenih strana.

2. Društvena odgovornost poslovanja triju najvećih banaka u Hrvatskoj

Na samom početku valja ukazati na značaj i dominantnu poziciju izabranih banaka, uvidom u aktivu hrvatskog bankarskog sektora kojeg čini 28 banaka i 5 stambenih štedionica, a koja je na dan 31.12.2015. iznosila 401 mlrd kn, od čega aktiva banke ZABA 106 mlrd kn sa 26,4% tržišnog udjela, banke PBZ 69,7 mlrd kn sa 17,4% tržišnog udjela, te banke Erste Bank 59 mlrd kn sa 14,7% tržišnog udjela [1].

Obzirom na aktivnosti, inicijative i napore ovih banaka usmjerene filozofiji društveno odgovornog poslovanja, postaje jasno da upravo odgovorno investiranje, stvaranje održive vrijednosti i dobre korporativne prakse predstavljaju imperativ poslovanja najvećih banaka na hrvatskom bankarskom tržištu.

2.1. Društveno odgovorni proizvodi Zagrebačke banke (ZABA)

Od svog osnutka (1914.) do danas, Banka je aktivni sudionik promicanja društvene odgovornosti te održivog razvoja zajednice. Stoga se u nastavku prezentiraju najznačajniji ZABA proizvodi iz palete društveno odgovornih proizvoda [2]:

1. Moj Zaba start

Moj Zaba Start je natječaj kojim Banka dodjeljuje financijsku, stručnu i konzultativnu potporu najboljim poduzetničkim idejama i projektima. Moj Zaba Start, 2016. sastoji se od dva natječaja: „Start IT up“ za IT rješenja i „Start app“ za najbolje aplikacije koje nude rješenja vezana uz određene industrijske grane.

2. Sponzorstva, potpore i zajedničke donacije

Sponzorstva su najznačajniji izvor sredstava za razvoj kulture, umjetnosti i sporta, projekata vezanih uz djecu i mlade, te ostalih humanitarnih inicijativa. Značajna je uloga banke u obnovi i izgradnji brojnih spomenika kulturne baštine, postavljanju velikih izložbi, djelovanju raznih kazališnih i koncertnih kuća, održavanju mnogobrojnih festivala i kulturnih događanja, izdavanju knjiga, kupnji instrumenata, školovanju mladih umjetnika, i drugo.

Potpore koje Banka putem javnih natječaja osigurava poduzetnicima predstavljaju značajan doprinosi stvaranju novih radnih mjesta, uključivanju marginaliziranih

skupina na tržište rada, promicanju održivih inicijativa, kreiranju društveno korisnih proizvoda i usluga, konkurentnosti i unapređenju kvalitete života.

Program zajedničkog doniranja je projekt u kojem sudjeluju zaposlenici Banke i Grupe Zagrebačke banke (po želji i zaposlenici Grupe UniCredit), a na inicijativu UniCredit Foundation. Projekt je fokusiran na potrebe najosjetljivijih i najugroženijih članova društva i pružanje potpore humanitarnim, razvojnim i društveno odgovornim inicijativama. Zaposlenici koji promoviraju određene udruge postaju ambasadori tih udruga te motivatori u prikupljanju donacija. Po završetku projekta, UniCredit Foundation uvećava tako prikupljena sredstva po modelu njihova udvostručenja.

3. Vizualne umjetnosti i glazba

Banka podupire projekt vizualnih umjetnosti kroz obnovu i izgradnju brojnih spomenika kulturne baštine te kroz postavljanje velikih izložbi. Podršku Banke imaju i Akademija likovnih umjetnosti te brojni hrvatski muzeji i galerije. Potpora je prisutna u predstavljanju kapitalnih djela svjetskih i hrvatskih umjetnika. Posebno se ističe projekt Jadranski triptih, kao osebujan spoj povijesti i umjetnosti prikazan na kazališnim zastorima hrvatskih nacionalnih kazališta triju gradova na moru, realiziran u suradnji s umjetnikom Matkom Trebotićem. Podrška mladim hrvatskim umjetnicima (do 35 godina) osigurana je i kroz natječaj Galerij@Zaba. Izložbe pobjednika postavljene su u poslovnicama Banke, čime je dan poticaj mladima za prijavljivanje na buduće natječaje, kao i drugim tvrtkama da otvore svoje prostore stvaralaštvu mladih.

Umjetnine Zagrebačke banke krasi gotovo sve poslovnice Banke, koje tako postaju prostori oplemenjeni stvaralaštvom istaknutih hrvatskih umjetnika. Zbirka umjetnina Banke (koju se stvara još od 70tih godina prošlog stoljeća) broji oko 500 umjetničkih djela, od kojih su 40% vrhunska djela hrvatskih umjetnika. Djela iz svoje kolekcije Banka nesebično posuđuje javnim institucijama za organizaciju izložbi i na taj način ih predstavlja javnosti. Također, ZABA je članica Grupe UniCredit, koja nije samo jedna od najvećih bankarskih grupacija u Europi, nego i jedan od najvećih partnera umjetnosti i kulture u sedamnaest europskih država u kojima posluju njezine članice. Zbirka Grupe UniCredit, kao jedna od najznačajnijih korporativnih umjetničkih zbirki u Europi, broji 60 tisuća umjetničkih djela te ima iznimnu povijesnu vrijednost, 4.000 povijesnih i suvremenih fotografija, i ostalo.

Glazba je također jedan od projekata Banke kojim ista podržava djelovanje velikih koncertnih kuća, kupovinu instrumenata te školovanje mladih umjetnika. Ističe se višegodišnja potpora Zagrebačkoj filharmoniji, Zagrebačkim solistima, brojnim festivalima na lokalnoj i regionalnoj razini, te sponzoriranje nastupa 2Cellos diljem Hrvatske. U suradnji s Grupe UniCredit, Banka je organizirala čak tri gostovanja filharmonijskog orkestra milanske Scale u Zagrebu (2003., 2004., 2010.). Ova gostovanja imala su veliki značaj u kontekstu društvene odgovornosti koja je vidljiva kroz humanitarnu dimenziju događaja te donaciju sredstva prikupljenih od prodaje ulaznica vrijednim inicijativama.

4. Sport

Sponzoriranje sporta utječe na jačanje reputacije i unapređenje imidža Banke te omogućava stvaranje i održavanje pozitivnog odnosa sa njezinim dionicima. Banka

podržava rad amaterskih društava i klubova na lokalnoj i regionalnoj razini. Banka je od 1997. sponzor najpoznatijeg hrvatskog ATP turnira u Umagu, koji turnir je učinio ne samo Umag, već i cijelu Istru, prepoznatljivom tenis destinacijom.

UEFA Champions League je od 2009. godine pod sponzorstvom Group UniCredit, koja je ujedno i njezina službena banka. Ovo je sponzorstvo omogućilo povezivanje dva snažna brenda, jedne od vodećih europskih financijskih institucija i jedne od najprestižnijih europskih nogometnih organizacija. Zajednička suradnja omogućila je unapređenje tržišne prisutnosti te jačanje prepoznatljivosti u 17 zemalja u kojima Group UniCredit posluje, s naglaskom na zemlje Srednje i Istočne Europe. Brojke vezane uz UEFA Champions League Trophy Tour u proteklih pet godina jasno dokazuju značaj ove lige. Turneja je posjetila 66 gradova u 14 europskih zemalja, a izložbu je posjetilo više od 500.000 obožavatelja koji su s kulturnim trofejem pozirali na više od 146.000 fotografija.

2.2. Društveno odgovorni proizvodi Privredne banke Zagreb (PBZ)

PBZ osnovana 1966., kao pravna sljedbenica Banke NRH (osnovane 1962.), danas je jedna od prestižnih banka na hrvatskom bankarskom tržištu koja svoj uspjeh ne mjeri samo kroz financijske, već i rezultate u segmentu društvene odgovornosti i doprinosa održivom razvoju. Ističu se značajna područja društvene odgovornosti PBZ-a [3]:

1. Donacije i sponzorstva

Brojnim donacijama i sponzoriranjem događaja koji posredno ili neposredno doprinose razvoju društva ili ublažavaju socijalne probleme, PBZ nastoji iskazati svoju odgovornost prema široj zajednici. Tako je u 2014. na donacije izdvojeno više od 21,9 mil kuna, čime su poduprta razna kulturna događanja (1,62 mil kn), sportska događanja (2,45 mil kn), znanost i obrazovanje (1,36 mil kn), brojne udruge i pojedince (15,56 mil kn) i ostalo (0,88 mil kn). Na sponzorstva je u 2014. izdvojeno više od 7,5 mil kn, posebno na sport (5,81 mil kn), kulturu (0,92 mil kn), znanost i obrazovanje (0,48 mil kn), te ostalo (0,36 mil kn).

2. Kultura

PBZ podupire brojna kulturna događanja i rad mnogih kulturnih institucija, kao što su Muzej umjetnosti i obrta (izložba Svjetlo baroka, remek djelo Il Guercina, 17. st.), Muzej suvremene umjetnosti u Zagrebu (trajna postava vrhunskih djela hrvatskih umjetnika iz 19., 20. i 21. st.), HNK u Zagrebu i Varaždinu, Gradsko kazalište u Puli, te ostale kulturne manifestacije (Rapska fjera). PBZ je jedan od utemeljitelja Zaklade hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te osnivač Muzeja Privredne banke Zagreb, muzeja štednje i novčarstva posvećenog očuvanju povijesti novca, hrvatske novčarske baštine te popularizaciji štednje. Muzej izlaže 900 odabranih eksponata iz triju zbirki, skripofilije (zbirke vrijednosnica i dionica), numizmatike (zbirke kovanog i papirnog novca), štednje (zbirke štednih kasica i knjižica). Od posebnog su značaja i grafički prikazi nastanka hrvatskog novca slikara Šuteja, Kovačića i Borasa.

3. Utjecaj na okoliš

Još 2011. PBZ je usvojila Politiku zaštite okoliša kao formalni okvir opredjeljenja banke u području zaštite okoliša i brige za zajednicu. U glasilu Banke PBZexpress uvedena je i posebna rubrika Zeleni kutak, te je izdan priručnik Rječnik održivosti.

Podizanje svijesti o zaštiti okoliša i brizi za zajednicu provodi se kroz brojne aktivnosti, a one najznačajnije navode se u nastavku:

Banka redovito obilježava Svjetski dan zaštite okoliša (5. lipnja) prigodnim kampanjama koje prate zadane teme. Tema 2015. bila je Sedam milijardi snova. Jedan planet. Koristimo ga odgovorno., slogan teme 2014. bio je Podignite svoj glas, a ne razinu mora, teme Misli.Jedi.Čuvaj., i redom dalje.

U borbi protiv klimatskih promjena i nedavnih katastrofalnih posljedica poplava u Slavoniji i široj regiji, PBZ je donirao značajna financijska sredstva Crvenom križu RH (2 mil kn), BiH (0,25 mil kn) i Srbije (0,25 mil kn), te dodatnih 2 mil kn Vukovarsko-srijemskoj županiji, gradu Karlovcu i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima tog područja. Klijentima sa stradalih područja PBZ je omogućio jednogodišnji moratorij na otplatu kredita, dodatno smanjenje kamatne stope te povoljnu kreditnu liniju za obnovu i sanaciju.

U borbi protiv zagađenja okoliša, u cilju smanjenja emisije CO₂, pokrenut je projekt nabave električnih mopeda (za potrebe poslovnih centara i kraće relacije), potiče se dolazak na posao biciklom (u svlačionice su ugrađeni tuševi za djelatnike koji koriste bicikl), pri odabiru pružatelja taksi usluga odabiru se poduzeća koja koriste hibridna vozila i vozila s manjom emisijom fosilnih goriva, donesena je i odluka da se za vozni park Banke koriste ekološki prihvatljiviji automobili (norma Euro 5).

Štednja papira: Ugovaranjem besplatne usluge PBZ-a pod imenom Potpisna pločica, nakon obavljene transakcije u poslovnici banke, umjesto papirnatih, dokaz transakcije (uz digitalni potpis ili ovjeru PIN-om) dolazi na e-mail adresu klijenta. Obostrano kopiranje dokumenata, višekratno korištenje omotnica, e-potvrde transakcija, i sl., smanjile su potrošnju papira sa 580 tisuća kg (2008.) na 367 tisuća kg (2014). Porasla je uporaba recikliranog papira sa 6,5 tisuća kg (2011.) na čak 316 tisuća kg (2014.).

Štednja energije: potaknuta Vodičem o štednji energije te kao partneri u projektu GreenLight (2013.), PBZ koristi sustave i opremu s niskom razinom potrošnje energije i visokim stupnjem njezina iskorištavanja. Kroz sustavno upravljanje potrošnjom energije (klasične žarulje mijenja s energetski učinkovitima, ugrađuje klima uređaje na bazi ekološkog plina, u izgradnji rabi materijale kvalitetnih izolacijskih svojstava, za reklamne znakove koristi LED svjetlo, na tjednoj osnovi šalje zaposlenicima personalizirane e-poruke kao podsjetnik na obvezno isključivanje osobnih računala te gašenje klima uređaja i grijanja nakon završetka posla), Banka je smanjila potrošnju energije sa 18,5 na 16 tisuća KWH (od 2009. do 2014).

Opasni otpad: Banka se brine o uklanjanju otpada opasnog za okoliš (npr. plin freon, patrone, toneri, neonske žarulje i dr.) u skladu sa zakonom i propisima.

4. Projekti i suradnja

Ističu se radionice, projekti i programi koji predstavljaju dobre primjere kolektivne društvene odgovornosti u bankarstvu:

U suradnji s Hrvatskom udrugom banaka (HUB), PBZ provodi besplatne interaktivne radionice Kako uskladiti prihode i rashode s ciljem poučavanja građana (u osam hrvatskih gradova) osnovama upravljanja osobnih financijama, prije svega zbog njihove velike zaduženosti i relativno niske razine znanja iz područja financija. Do

sada je projektom okupljeno više od 1.400 sudionika. U planu je skoro pokretanje radionice s fokusom na štednju i investicije.

Banka podržava program međunarodne razmjene učenika (u dobi 15-18 godina) te sponzorira stipendije za godišnji program boravka učenika u inozemstvu.

Programi Banke usmjereni studentima jesu projekt PBZ Bridge (u suradnji s FER-om), iznimno povoljna kreditna linija za premošćivanje razdoblja od studiranja do zapošljavanja. Ističu se stipendije najboljima (u suradnji s bankom Intesa Sanpaolo), te mogućnost pohađanja programa Double Degree na prestižnom talijanskom fakultetu Politecnico di Milano.

PBZ sudjeluje u radu United Nations Development Programme (UNDP) te promiče globalnu svjetsku inicijativu, Global Compact.

5. Širimo dobrotu

PBZ podupire brojne humanitarne projekte i organizacije, od koji se posebno ističe projekt Širimo dobrotu (2009.) za pomoć djeci Afrike, realiziran u suradnji s ustanovom katoličke crkve Papinska misijska djela. Uz inicijalnu donaciju PBZ-a od 100.000 kn za pomoć djeci u DR Kongu, prikupljanje sredstava nastavlja se u 50 najvećih hrvatskih poslovnica PBZ-a, gdje su postavljene kasice i letci s uplatnicama.

2.3. Društveno odgovorni proizvodi Erste&Steiermarkische Bank (Erste Bank)

Kao nositelj inozemne poslovne prakse i kodeksa poslovanja naslonjenih na etiku, moral i odgovornost, Erste Bank (osnovana 2003.) kontinuirano provodi strategiju društveno odgovornog poslovanja, koja područja se prezentiraju u nastavku [4]:

1. Klijenti

U želji da zadrži postojeće i osvoji nove potencijalne klijente i širu društvenu zajednicu, Banka kontinuirano nudi nove proizvode usklađene s potrebama suvremenih klijenata te nešto povoljnije proizvode (od redovnih uvjeta) vjernim klijentima Banke. U tom smislu, Banka se usmjerila na raznovrsne projekte usmjerene klijentu, a oni najznačajniji se ističu u nastavku:

Mikrofinanciranje je projekt povoljnog financiranja, edukativne podrške, mentorstva i savjetovanja osoba koje nemaju mogućnost pristupa standardnom bankarskom kreditu, a imaju kvalitetnu poduzetničku ideju. Projektom je obuhvaćeno 7 hrvatskih županija i 2 grada, te besplatno educirano više od 180 kandidata. Projektom su financirane 84 poduzetničke ideje vrijednosti 6,1 mil kn.

Projektom Investicijski krediti za zapošljavanje Banka pomaže u rješavanju problema nezaposlenosti hrvatskih građana. Kreditna linija predviđa smanjenu kamatnu stopu na investicijske kredite tvrtkama koje dodatno zaposle određen broj novih djelatnika.

Erste akademija je skup specijaliziranih radionica za pravne osobe i poslovne subjekte različitih stručnih tema (priprema poslovnog plana, analiza isplativosti projekta, izračun i analiza financijskih pokazatelja, izabrana predavanja i dr.).

Obiteljski i mali hoteli predstavljaju program besplatnog edukacijskog seminara pod nazivom Na jednom mjestu, u jednom danu! namijenjenog hrvatskim poduzetnicima, pokretačima malih i obiteljskih hotela.

Radionice u suradnji s Hrvatskom udrugom poslodavaca (HUP) jesu radionice financijskog opismenjivanja poduzetnika pod nazivom Poduzetnici i banke - Zajedno

na putu uspjeha! s fokusom na proceduru zasnivanja poslovnog odnosa s Bankom te, posebno, kreditiranja.

Radionice u suradnji s Hrvatskom udrugom banaka (HUB) jesu besplatne radionice za građane koje se provode u okviru projekta Upravljanje osobnim financijama. Prva takva radionica bila je radionica Kako uskladiti prihode i rashode (cf. tč. 2.2., str. 6, Projekti i suradnja).

Besplatne jednodnevne informatičke radionice za umirovljenike koje se provode u 6 hrvatskih gradova imaju za cilj podučavanje umirovljenika osnovama korištenja računala. Do sada se na radionice odazvalo više od 400 umirovljenika. Istina je, u okviru marketinške kampanje Pogodnosti za umirovljenike ponuđen niz drugih usluga Banke uz posebne pogodnosti.

Edukativne mrežne stranice Banke posebno su usmjerene na aspekt elektroničkog bankarstva i korištenje Netbanking usluga. Osim autentičnosti u procesu prijave na server, SSL enkripcije, identifikacije korisnika putem korisničkog imena, zaporke i Display kartice, automatske odjave i drugih mehanizama zaštite klijenata, društvena odgovornost Banke može se sagledati u naporima u području on-line obrazovanja svih dionika elektroničkog bankarstva kroz brojne edukativne linkove Banke [5].

Prilagodba poslovnih jedinica klijentima s posebnim potrebama također je projekt ove Banke koja uređuje svoje poslovnice i prostore na način da budu pristupačne osobama s raznim fizičkim ograničenjima (prilagođen ulaz, namještaj, audio sustav, instalirane taktilne staze, i dr.).

2. Zaposlenici

Zapošljavanje i upravljanje kadrovima Banke temelji se na odnosu uvažavanja i poštivanja profesionalnosti i dostojanstva svakog zaposlenika, lišenom favoriziranja, mobinga i diskriminacije. Banka nastoji osigurati kvalitetno radno okruženje svim svojim zaposlenicima, stimulativne uvjete rada i jednake mogućnosti za njihov profesionalni rast i razvoj kroz različite oblike edukacije i stručnog usavršavanja.

Korporativno volontiranje s ciljem poticanja društvene svijesti i empatije zaposlenika razvija se već od 2010., u okviru kojega Banka, kroz jedno ili višednevne volonterske aktivnosti, dobrovoljnim angažmanima zaposlenika, pruža pomoć najpotrebnijima. Promičući temeljne ideje o volonterstvu koje „poboljšava kvalitetu života, izgrađuje društveni kapital, dovodi do osobnog razvoja i aktivnog uključivanja osoba u društvena zbivanja te razvoja humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva“, Banka je potpisnica Povelje o priznavanju kompetencija stečenih volontiranjem.

Erste pomagalica je aktivnost humanitarnog karaktera u kojoj su sudjelovala djeca djelatnika Banke do 12 godina starosti. Zadatak djece bio je nacrtati Među Štedu u njegovoj najdražoj zimskoj aktivnosti, a zadatak Banke za svaki zaprimljeni crtež donirati sredstva u dobrotvorne svrhe.

3. Društvo i zajednica

Brojne potpore, donacije i sponzorstva, bolnicama, sportskim klubovima, kulturnim institucijama i ostalim institucijama društvene zajednice, obilježavaju poslovanje ove Banke. Samo u 2015. Banka je za tu namjenu izdvojila oko 7,3 mil kn. Najznačajniji projekti ove vrste ističu se u nastavku:

Kao najznačajnije donacije i sponzorstva Banke u 2015. godini izdvajaju se SOS dječje selo Hrvatska, Klinika za dječje bolesti Zagreb, Psihijatrijska bolnica Rab, Udruga Crveni nosevi, Centar za rehabilitaciju Zagreb i brojni dječji vrtići i osnovne škole širom Hrvatske. Banka donira i iskoristivu rashodovanu materijalnu imovinu (informatička oprema, namještaj i sl.). Banka je potpomogla brojne sportske klubove: Vaterpolo klub Primorje Erste banka, Festival sporta i rekreacije Homo si teć, Klub odbojke na pijesku Zagreb Erste, Hrvatski atletski savez (Erste plava liga), Hrvatski stolnoteniski savez (Zagreb Open), KHL Medveščak, KK Zadar, NK i RK Bjelovar i dr. Posebno se ističe da je Banka bila srebrni sponzor 16. Fiumanke (2015.), posebne jedriličarske manifestacije koja je prerasla okvire sporta (206 prijavljenih posada i gotovo 2000 jedriličara) i postala prepoznatljiv simbol grada Rijeke. Značajne su i potpore u segmentu razvoja kulture: Festival malih scena, Riječki karneval, Muzej suvremene umjetnosti (Ljeto u MSU), Tvornica kulture, BOK fest, Jazz klub Bjelovar (Božićni koncert), Međunarodni retro fest (Terezijana), Festival Paške čipke, Osorske glazbene večeri i dr.

Projekt urbane kulture Banke Erste fragmenti (platforma Urbanka) organizira se od 2002. te pruža potporu mladim i neafirmiranim likovnim umjetnicima do 30 godina i studentima akademija likovnih umjetnosti otkupom njihovih umjetničkih djela (skulptura, slika, grafika i instalacija), dodjelom novčane nagrade za najbolji rad, omogućavanjem samostalne izložbe autoru pobjedničkog rada, te dodjeljivanjem jedne godišnje stipendije za koju se mogu kandidirati studenti likovnih akademija. Do sada je otkupljeno 155 djela mladih hrvatskih likovnih umjetnika koja se nalaze na više od 130 lokacija Erste banke u Hrvatskoj.

Korak u život akcija je Rotary Cluba Zagreb u koju se uključila i Erste banka (i ostale članice Grupe). Akcija osigurava stipendije namijenjene budućim studentima bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Banka je osigurala 8 takvih stipendija tijekom cijelog vremena trajanja studija.

Jedan od značajnijih projekata Banke, pokrenut na inicijativu samih zaposlenika, je i Projekt za PET, nastao u okviru programa Baltazar (interni program poticanja inovacija zaposlenika). Projekt, u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije, potiče na organizirano prikupljanje plastične ambalaže u Erste poslovnom centru (Zagreb i Bjelovar). Korisnici Udruge (osobe s intelektualnim teškoćama) kroz brigu za reciklažu takve ambalaže uključuju se u društveno korisne aktivnosti (deinstitutionalizaciju osoba) i financiraju dio svojih potreba.

4. Okoliš

U okviru uređenja poslovnog prostora, Banka potiče ekološki održivo poslovanje, pa tako koristi štedne žarulje i LED štedne panoe za reklame, potiče reciklažu papira, za grijanje i hlađenje zgrada koristi ekološki prihvatljiv plin, redovito održava opremu kako bi povećala njezinu kvalitetu i trajnost, te kontinuirano iznalazi načine za što efikasnijim i ekološki prihvatljivijim modelima poslovanja.

U okviru projekata financiranja energetske efikasnosti, Banka je osmislila proizvod eko kredit, namijenjen građanima i tvrtkama, koji potiče iskorištavanje ekoloških oblika energije te upotrebu obnovljivih izvora. Banka i HBOR dale su značajnu potporu (70%) izgradnji prvog kogeneracijskog postrojenja u Hrvatskoj za

proizvodnju električne i toplinske energije na bazi izgaranja drvene biomase, investicije vrijedne 117 mil kn.

3. Zaključak

Društveno odgovorno poslovanje predstavlja imperativ poslovanja suvremenih banaka, što je potvrđeno i na primjeru triju najvećih banaka hrvatskog bankarskog sektora, banke ZABA, PBZ i Erste Bank.

U radu se prezentira respektabilna paleta društveno odgovornih proizvoda i aktivnosti izabranih banaka, usmjerena zadovoljenju potreba svih zainteresiranih skupina, s posebnim naglaskom na klijente banke. Valja istaknuti još dva značajna cilja ovoga rada: prezentirati najvećim bankama hrvatskog bankarskog sektora percepciju javnosti o njihovom društveno odgovornom poslovanju, te potaknuti, kako njih međusobno, tako i ostale banke i institucije hrvatskog bankarskog sektora na daljnji razvoj društvene odgovornosti kao dominantne filozofije poslovanja.

4. Literatura

- [1] HNB, Privremeni nerevidirani podaci za kreditne institucije na dan 31.12.2015., Dostupno na: <https://www.hnb.hr/statistika/statisticki-podaci/> Pristup: 01.03.2016.
- [2] Zagrebačka banka. Društvena odgovornost, Dostupno na: <http://www.zaba.hr/home/o-nama/drustvena-odgovornost> Pristup: 02.05.2016.
- [3] Privredna banka Zagreb. Društvena odgovornost, Dostupno na: <http://kalkulator.pbz.hr/drustvena-odgovornost#.VziKyPI97IX> Pristup: 05.04.2016.
- [4] Erste&Steiermärkische Bank. Društveno odgovorno poslovanje, Dostupno na: https://www.erstebank.hr/hr/O_nama/Drustveno_odgovorno_poslovanje Pristup: 02.03.2016.
- [5] Cerović, Lj.; Uroda, I.; Vujasinović, V. (2007). Education of the participants of the electronic banking in the Erste & Steiermärkische bank Inc., Rijeka system of social responsibility, Proceedings from 30th Jubilee International Convention: MIPRO 2007, Session CE: Computers in education, Čičin-Šain, M.; Turčić Prstačić, I.; Služanović, I. (editors), str. 273-276, ISBN 978-953-233-029-8, Opatija, May 2007, MIPRO, Rijeka

Napomena: Rad je napisan u okviru projekta Koncepti i metode troškovnog i upravljačkog računovodstva u javnom sektoru Republike Hrvatske u potpori Sveučilišta u Rijeci, šifra: 13.02.1.2.09.

Photo 007. Wine cellar of Polytechnic in Požega / Vinski podrum Veleučilišta u Požegi